

Huvudman

Strängnäs kommun
kontaktcenter@strangnas.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Stallarholmsskolan F-6 i Strängnäs kommun;
nu fråga om uppföljning av beslut den 29 september 2023

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strängnäs kommun att senast **den 1 mars 2024** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande studiehandledning på modersmålet. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Strängnäs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Strängnäs kommun ska vidta följande åtgärd

Studiehandledning på modersmålet

1. Upphöra med att överlämna uppgifter som avser studiehandledning på modersmålet till en enskild aktör som inte är godkänd som huvudmän inom skolväsendet. (2 kap. 5 § skollagen, 23 kap. 14 § skollagen och 5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:3940) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Stallarholmsskolan F-6 i Strängnäs kommun. Tillsynen omfattade bestämmelser gällande garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd samt studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen beslutade den 1 juli 2022 att förelägga Strängnäs kommun att senast den 21 november 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd samt studiehandledning på modersmålet. Strängnäs kommun inkom med en redovisning av vidtagna åtgärder och den 12 april 2023 beslutade Skolinspektionen att avsluta ärendet i de delar som avsåg garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare tilldelade Skolinspektionen Strängnäs kommun en anmärkning rörande studiehandledning på modersmålet och att huvudmannen skulle inkomma med en redovisning senast den 14 augusti 2023 med anledning av anmärkningen. Strängnäs kommun inkom med en redovisning och den 29 september 2023 beslutade Skolinspektionen på nytt att tilldela Strängnäs kommun en anmärkning gällande studiehandledning på modersmålet och att huvudmannen skulle inkomma med en redovisning senast den 15 december 2023 med anledning av anmärkningen. Den 13 december 2023 inkom Strängnäs kommun med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Strängnäs kommun har vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalad brist har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att avtalet med nuvarande aktör för studiehandledning på modersmålet löper ut den 30 juni 2024 och att samarbetet med nuvarande aktör kommer att fortsätta till dess att avtalet löper ut. Det framgår även av huvudmannens redovisning att en ny upphandlingsprocess

kommer att inledas under början av 2024. Ambitionen är att erbjuda alla elever studiehandledning på modersmålet av en aktör som är godkänd som huvudman inom skolväsendet från och med höstterminen 2024.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde 1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, 2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och 3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet och, i förekommande fall, att utbildningen har en konfessionell inriktning. (2 kap. 5 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vidare framgår att en elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Av skollagen framgår att uppgifter som avser modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom bland annat grundskolan. Ett överlämnande av uppgifter som avser studiehandledning på modersmålet får innebära att studiehandledning ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid. (23 kap. 14 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med studiehandledning på modersmålet. Tillsynen visar att eleverna alltjämt ges studiehandledning på modersmålet av en enskild aktör som inte är godkänd som huvudman inom skolväsendet. Detta är att bedöma som en otillåten entreprenad och följer inte författningarnas krav. Att skolan och huvudmannen inte åtgärdat denna brist, trots tidigare beslut, är anmärkningsvärt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Strängnäs kommuns verksamhet vid Stallarholmsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet. Av skollagen framgår att huvudmannen har en skyldighet att åtgärda brister som framkommer i verksamheten. Trots tidigare beslut har inte Strängnäs kommun vidtagit de åtgärder som krävs för att bristen ska upphöra. Det finns därför skäl att nu förelägga Strängnäs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Beslutet är fattat av enhetschefen Sofia Lindstrand. Utredaren Anna Åhman Lundberg har varit föredragande i ärendet.